

Kielce, dnia 2 lipca 2014 r.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

PS.VI.431.9.2014

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWODZKI w Kielcach	
Punkt Kancelaryjny i Obsługi Klienta	
wpl. dnia	07 LIP. 2014
L.dz. .... ilość zał.	
Podpis	

Pan Romuald Kowaliński
Wójt Gminy Łączna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadził w dniu 16 maja 2014 r. kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy w Łącznej. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Ustalenia kontroli zostały zawarte w podpisanym przez Pana protokole.

W toku kontroli ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli w Gminie Łączna obowiązywały dwa Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Do końca 2013 r. obowiązywał Program przyjęty Uchwałą Nr XLII/32/2010 Rady Gminy Łączna z dn. 30.09.2010. W dniu 27 stycznia 2014 roku Rada Gminy Łączna przyjęła obowiązujący w dniu kontroli Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Z uwagi na fakt, iż w Planie finansowym Gminy nie zabezpieczono środków finansowych w rozdziale 85205 *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie* w/w Programy w okresie kontroli były wdrażane w nieznacznym stopniu, ograniczając realizowane działania do kompetencji zespołu interdyscyplinarnego. Pozostałe przedsięwzięcia wynikające z w/w programów nie były wdrażane. Ponadto prowadzenie nadzoru nad terminową i właściwą realizacją działań programowych, w tym monitorowanie stopnia realizacji Gminnego Programu jest niemożliwe z uwagi na brak szczegółowego harmonogramu działań, który wskazywałby konkretne terminy realizowanych przedsięwzięć.

W okresie kontroli Gmina nie realizowała działań edukacyjnych dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą, ukierunkowanych na wzmacnianie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Działania te powinna poprzedzać diagnoza pozwalająca identyfikować rodziny,

w których przemoc jeszcze nie występuje, potencjalnie zagrożonych tym zjawiskiem, z uwagi na towarzyszące im liczne problemy życiowe.

Gmina Łączna dysponuje Punktem Konsultacyjnym, mieszczącym się przy Urzędzie Gminy w Łącznej Kamionki 60. Punkt funkcjonuje w każdy poniedziałek, w godz. od 11⁰⁰-12⁰⁰. Porad w Punkcie udziela Pani Edyta Adwent – terapeuta. Punkt przeznaczony jest dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, jak również osób z rodzin dotkniętych przemocą. W okresie kontroli z porad Punktu z tytułu doświadczania przemocy skorzystało 8 osób.

Gmina Łączna do dnia kontroli nie dysponowała ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W okresie kontroli nie zaszła konieczność umieszczenia w ośrodkach wsparcia osób z tytułu doświadczanej przez nie przemocy w rodzinie. Jednakże należy mieć na uwadze, że w przypadku takiej konieczności uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą będzie wiązać się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia, spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub całkowitą rezygnacją z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.

Ponadto w toku kontroli ustalono, iż na terenie Gminy Łączna w okresie poddanym ocenie nie zabierano dzieci z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Łączna był jednym z pierwszych zespołów interdyscyplinarnych w województwie świętokrzyskim, utworzonych w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – powołany Zarządzeniem Nr 48/2010 Wójta Gminy Łączna z dnia 4 listopada 2010 r. Już na etapie wydania przez Wójta Zarządzeń wskazano Przewodniczących Zespołu (w 2010 roku Zarządzeniem nr 48/2010 na Przewodniczącego wyznaczono Panią Monikę Marcisz – pracownika socjalnego, w 2012 r. Zarządzeniem nr 8/2012 funkcję Przewodniczącego powierzono Kierownikowi GOPS w Łącznej – Pani Bernardynie Wasieńskiej). Powyższa praktyka jest sprzeczna z przedmiotową ustawą, gdyż w myśl art. 9a ust. 6 *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków.*

Także zapis §1 pkt. 3 *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna* jest niezgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W/w zapis stanowi, iż warunkiem przystąpienia instytucji do Zespołu Interdyscyplinarnego jest podpisanie porozumienia z Wójtem Gminy Łączna. Ustawa co prawda zawiera zapis dotyczący zawierania porozumień w powyższym zakresie, jednakże wymóg ten nie dotyczy przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej. Bezwzględne stosowanie w/w zapisu w praktyce uniemożliwiłoby włączenie do zespołu kuratora, gdyż sądy nie są zobligowane ustawą do zawierania porozumień, o których mowa w art. 9a ust. 8.

Niezgodny z aktem wyższego rzędu tj. Rozporządzeniem RM z dnia 13 września 2011 w sprawie NK jest również zapis w §6 pkt. 4 w/w Regulaminu.

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu przyjęto 27 stycznia 2012 roku – uchwałą Rady Gminy Łączna nr XIV/124/2012. Treść w/w uchwały jest zgodna z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów dot. procedury Niebieskie Karty.

W okresie objętym kontrolą Zespół Interdyscyplinarny odbył 14 posiedzeń, z czego 10 w roku 2013 (4.IV; 18.IV; 19.VI; 19.VII; 2.VIII; 15.IX; 22.X; 8.XI; 16.XI) i 4 w roku 2014 (16.I; 5.II; 14.II; 18.III). Pomimo częstych spotkań Zespół Interdyscyplinarny w pierwszym kwartale 2013 roku nie spełnił wymogu art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Powołani do Zespołu Pani Alicja Lament (dyrektor Szkoły Podstawowej w Zaleziance) oraz Ks. Jan Marczewski, nie uczestniczyli w ani jednym posiedzeniu zespołu. W dokumentach przedstawionych kontrolującym nie było też uzasadnień ich nieobecności.

W zakresie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono, iż była ona realizowana w sposób ustandaryzowany, zgodny z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Zarówno skład tworzonych w indywidualnych przypadkach grup roboczych jak i zakres pomocy udzielonej w ramach opracowanych planów pomocy uwzględniały specyfikę przemocy występującej w danej rodzinie, strukturę rodziny, jak również potrzeby osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Działania podejmowane przez grupy robocze były realizowane niezwłocznie i ukierunkowane na powstrzymanie przemocy w danej rodzinie. W tym zakresie stwierdzono jedynie niewielkie uchybienia:

- Pani Karolina Bujnowska – przedstawiciel kuratorskiej służby sądowej, mimo formalnego włączenia do grupy roboczej powołanej w związku ze sprawą wszczętą przez PCPR w Skarżysku Kamiennej w dniu 18.03.2013, nie uczestniczyła w żadnym posiedzeniu grupy;
- Przedstawiciele Policji do monitoringu sytuacji życiowej w rodzinach dotkniętych przemocą używali formularza Niebieska Karta „A”. W formularzu sygn. KS/MAD/517/8/13 z dn. 10.09.2013w części XXI NK „A” zawarto informacje, iż NK „A” została wypełniona w celu monitorowania sytuacji w rodzinie. Zastosowanie formularza w tym celu dezinformuje, gdyż dokonano w nim jedynie odwzorowania form przemocy wykazanych w uprzednio wypełnionym formularzu, nie wskazując nowych okoliczności związanych ze stosowaniem przemocy przez sprawcę. Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty nie przewiduje takiego zastosowania formularza NK „A”, przeznaczony jest on do opisu sytuacji, w których ma miejsce przemoc.

Wobec powyższego – stosownie do § 19 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) – proszę Pana Wójta o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Opracować narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić analizę pozwalającą zidentyfikować rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy. Ponadto, w stosunku do wyłonionej w wyniku sporządzonej w/w analizy grupy rodziców należy zaplanować i realizować działania edukacyjne służące wzmocnieniu ich opiekuńczo-wychowawczych kompetencji;
2. Zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez utworzenie na terenie Gminy w/w placówki w sposób samodzielny lub na podstawie porozumienia podpisanego z gminami ościennymi. Powyższe działanie pozwoli na stworzenie warunków, umożliwiających uzyskanie schronienia (często długotrwałego) i profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą

- w rodzinie na terenie Gminy lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie, pozwalających jednocześnie na prawidłowe funkcjonowanie w/w osób w środowisku
3. Dokonać zmiany w obowiązującym Zarządzeniu nr 8/2012 Wójta Gminy Łączna, tak aby nie wskazywało ono przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego, a następnie, zgodnie z art. 9a ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, dokonać (na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego po zmianie zarządzenia) wyboru nowego przewodniczącego;
  4. Podjąć działania ukierunkowane na nawiązanie współpracy z organizacją pozarządową działającą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem powołania w skład zespołu przedstawiciela w/w podmiotu;
  5. Zmienić zapisy *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna*, tak aby w jego skład mogli wchodzić przedstawiciele podmiotów, które zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie są zobowiązane do podpisywania porozumień z gminą w tym zakresie;
  6. Zapewnić realizację przez zespół interdyscyplinarny organizacji posiedzeń z zachowaniem terminu określonego w art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
  7. Rozważyć zastąpienie członków Zespołu (Pani Alicji Lament oraz Ks. Jan Marczewskiego, którzy nie uczestniczyli w żadnym z posiedzeń zespołu) innymi osobami, które czynnie brałyby udział w posiedzeniach;
  8. Podjąć działania mające na celu zaangażowanie Pani Karoliny Bujnowskiej w prace grup roboczych w przypadku, gdy zachodzi taka potrzeba.

Uwagi:

1. Rozważyć uzupełnienie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 o harmonogram, który pozwoliłby na jego efektywną realizację, monitoring oraz weryfikację podjętych działań;
2. Omówić z przedstawicielami Policji kwestię sporządzania notatek z prowadzonego monitoringu na formularzach nie będących NK „A”;

Zgodnie z art. 128 ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., Nr 0, poz. 182 z późn. zm.) Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń Kierownik jednostki podlegającej kontroli powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

Jednocześnie uprzejmie informuje, iż zgodnie z art. 130 ust.1 ustawy o pomocy społecznej: Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Seccia
mgr Renata Ogórczewska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

gf